

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ “ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ”
ДУ “ІНСТИТУТ РИНКУ ТА ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ”
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІЯ
(м. СКЕРНЕВІЦЕ, ПОЛЬЩА)
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ВАРНА, БОЛГАРІЯ)

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ
ГОСПОДАРЮВАННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН,
ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
23-24 вересня 2022 року

м. Одеса -2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ “ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ”
ДУ “ІНСТИТУТ РИНКУ ТА ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ”
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІЯ (м. СКЕРНЕВІЦЕ, ПОЛЬЩА)
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ВАРНА, БОЛГАРІЯ)

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ:
СУЧАСНИЙ СТАН, ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

*МАТЕРІАЛИ
VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
23-24 вересня 2022 року*

УДК: 334.012.42:338

Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 23-24 вересня 2022 р.). – Одеса, 2022. 596 с.

У збірнику представлено матеріали учасників VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи», яка відбулася в Одеському національному економічному університеті 23-24 вересня 2022 року.

Розглядаються питання економіки, фінансів, інвестицій та інвестиційної діяльності, інновацій та інноваційної діяльності, публічного управління, підприємництва, конкурентоспроможності підприємств, інтеграційних процесів, національної безпеки.

Матеріали публікуються в авторській редакції з незначною загальною правкою, відповідальність за зміст та достовірність досліджень несуть автори.

їх вирішення». У подальшому Т. Кун та інші дослідники намагались уточнити зміст вказаного поняття.

Загалом, у наш час під «парадигмою» зазвичай розуміють сукупність теоретичних стандартів, методологічних норм, ціннісних критеріїв та світоглядних позицій, які прийняті в тій чи іншій галузі наукового пізнання [3, С.171].

На нашу думку, такий нестандартний спосіб та підхід до вирішення низки економіко-правових питань може стати рушійною силою та сформувати величезний науково-методичний потенціал для підтримки та розвитку економіки України у найважчу для неї годину – під час агресивної війни.

Зважаючи на наявність недоліків у цій сфері економіко-правової діяльності, вважаємо за актуальні подальші дослідження відповідної спрямованості, адже останні створюватимуть перспективи теоретичних та практичних напрацювань і сприятимуть розв'язанню проблемних питань на цьому напрямку.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України : чинне законодавство із змінами та допов. на 19 серпня 2022 року: Офіц.текст. Київ: Алерта, 2022. 240 с.
2. Томас Самюель Кун // Вікіпедія. Вільна енциклопедія. URL:<https://uk.wikipedia.org>.
3. Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України : тези VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 10 грудня 2015 року). – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. – 636с.

Сасенко С.О.

*здобувачка вищої освіти 4 курсу ОС «Бакалавр»
спеціальності 081 «Право»,
Маріупольського державного університету,
м. Київ*

Григор'єва В.В.

*доцент кафедри приватно-правових дисциплін,
Маріупольський державний університет,
м. Київ*

МОЖЛИВІ ПЕРСПЕКТИВИ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Пріоритетне значення малого і середнього підприємництва (далі - МСП) неодноразово ставало предметом обговорення та знаходило нормативне визначення. Однією з останніх спроб запровадження стратегії розвитку МСП став Акт про малий бізнес для Європи і першочерговими пріоритетами реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна-2020».

Повноцінне використання можливостей МСП є не тільки економічним, але і соціальним завданням державної політики. Його вирішення сприятиме збільшенню частки інноваційної продукції та створенню нових робочих місць [1].

Актуальність проблеми полягає в тому, що російське вторгнення на території України стало значним викликом для держави, всього суспільства й також для українського бізнесу. Через активні бойові дії частина підприємств була змушена припинити роботу або евакуюватися в більш безпечні регіони. Окрім того, з'явилися проблеми з логістикою та нестачою сировини.

Метою даної роботи є пошук шляхів створення правового підґрунтя для перспективного розвитку МСБ.

Європейська Бізнес Асоціація регулярно з початку повномасштабного російського вторгнення проводить опитування серед представників малого та середнього бізнесу – учасників проєкту Unlimit Ukraine (далі - МСБ). В опитуванні взяли участь 118 підприємців.

Так, за результатами четвертої хвилі опитування, протягом останніх місяців суттєво зросли втрати, що зазнає МСБ внаслідок війни. Так, 27% опитаних Європейською Бізнес Асоціацією підприємців оцінюють такі втрати в суму до 10 тисяч доларів, 28% – в діапазоні 10-50 тисяч, ще 13% – в діапазоні 50-100 тисяч, а 20% – більше 100 тисяч, що в півтори рази більше, ніж у травні. Про відсутність втрат повідомляють тільки 5% підприємців [2].

Рис. 1

Окрім зазначених втрат, представники МСБ зазнали збитки активам та майну внаслідок бойових дій. Деякі компанії мають виробництво та офіси на окупованих територіях України.

Принципи державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні зазначені у Законі України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» (далі – Закон № 4618-VI), серед яких можна виділити наступні:

- 1) ефективність підтримки малого і середнього підприємництва;
- 2) доступність отримання державної підтримки суб'єктами малого і середнього підприємництва;
- 3) забезпечення участі представників суб'єктів малого і середнього підприємництва, громадських організацій, що представляють інтереси суб'єктів малого і середнього підприємництва, у формуванні та реалізації державної політики в зазначеній сфері;
- 4) створення рівних можливостей для доступу суб'єктів малого і середнього підприємництва, що відповідають вимогам, передбаченим загальнодержавними, регіональними та місцевими програмами розвитку малого і середнього підприємництва, до участі у виконанні таких програм та для отримання державної підтримки;
- 5) ефективність використання бюджетних коштів, передбачених для виконання зазначених програм;
- 6) відкритість і прозорість проведення процедур надання державної підтримки;
- 7) доступність об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва для всіх суб'єктів малого і середнього підприємництва [3].

Окрім запроваджених урядом податкових пільг, Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України» (далі – Закон № 2290-IX) скасовано обмеження щодо надання державної підтримки суб'єктам малого і середнього підприємництва, які зазначені у статті 13 Закону № 4618-VI [4].

Але наразі оцінка підприємцями власної фінансової стійкості лишається стриманою. Наразі 27% повідомляють, що їх фінансових резервів вистачить на кілька місяців, раніше

таких було 34%. Ще 11% мають резервів на один місяць, а інші 20% - на пів року. Тільки 6% мають достатньо фінансових резервів на рік і більше. Кількість компаній, що вичерпали свої резерви, дещо збільшилась порівняно з травнем - з 29% до 32%. Також повідомляється, що 63% опитаних не користувались ні державними, ні міжнародними програмами для підтримки свого бізнесу [2].

21 вересня 2022 року на пленарному засіданні Верховної Ради відбулося представлення законопроекту про Державний бюджет України на 2023 рік. Міністерство соціальної політики інформує щодо ключових пріоритетів соціальної підтримки у 2023 році, як-то: зростання соціальних стандартів; безперебійне фінансування виплат тим категоріям громадян, для яких виплати від держави є ключовим джерелом доходів (в тому числі пенсій); ефективна підтримка для громадян, які потрапили в складні життєві обставини; дієва підтримка громадян, які найбільш постраждали внаслідок військової агресії; цифровізація надання соціальної підтримки тощо.

На підтримку МСБ передбачено 16 млрд гривень цільове призначення якої є подальша реалізація державних програм "Іпотека", "Фінансовий лізинг", "Доступні кредити 5-7-9", а також підтримки агросектору та підприємств, що вимушені здійснити релокацію [5].

Як можна побачити з зазначеного законопроекту, розвиток МСБ не входить в пріоритетний напрям фінансування. Враховуючи становище, в якому зараз перебуває наша держава, доречно буде звернути увагу на досвід інших країн післявоєнної відбудови та допомоги бізнесу. Так, наприклад, в Ізраїлі важливою частиною успіху є освіта та наука, які також щільно пов'язані з бізнесом. Ще у 1950-х роках був запущений центр трансферу академічних технологій, який сприяв творчому пошуку інноваційних і економічних розробок, оцінці їх інвестиційної привабливості та передачі до споживачів, ефективному використанню об'єктів інтелектуальної власності, успішному впровадженню інновацій, посиленню впливу на ці процеси та розвиток бізнесу. Наразі його має кожен університет країни. Нажаль, на сьогодні в Україні дуже мала кількість таких центрів.

З огляду на вищесказане, можна зазначити, що МСБ відіграє важливу роль, адже окрім економічного характеру, він допомагає вирішувати питання та проблеми соціального характеру в Україні. Тому напрям підтримки бізнесу потребує більшої уваги зі сторони влади пропонуючи комплексний підхід використовуючи як інструменти фінансової так й інноваційної політики.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року. URL:<https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=153cbc70-9f02-48bd-b1f8-3e39c25d965e> (Дата звернення – 18.09.2022р.)
2. Опитування від Європейської Бізнес Асоціації у рамках проекту Unlimit Ukraine. URL: <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analytika/> (Дата звернення – 18.09.2022р.)
3. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22 березня 2012 року № 4618-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text> (Дата звернення – 18.09.2022р.)
4. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України: Закон України від 31 травня 2022 року № 2290-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2290-20#n19> (Дата звернення – 18.09.2022р.)
5. Проект Державного бюджету України на 2023 рік URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/uriad_skhvaliv_proekt_derzhavnogo_biudzhetu_ukraini_na_2023_rik-3603 (Дата звернення – 18.09.2022р.)